

RETURNING HOME

Verhalen van migranten over hun
terugkeer en de rol van IOM

*Migrants' stories about their
return and the role of IOM*

COLOPHON

The opinions expressed in this publication are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the International Organization for Migration (IOM). The designations employed and the presentation of material throughout the publication do not imply expression of any opinion whatsoever on the part of IOM concerning the legal status of any country, territory, city or area, or of its authorities, or concerning its frontiers or boundaries.

IOM is committed to the principle that humane and orderly migration benefits migrants and society. As an intergovernmental organization, IOM acts with its partners in the international community to: assist in meeting the operational challenges of migration; advance understanding of migration issues; encourage social and economic development through migration; and uphold the human dignity and well-being of migrants.

This publication has been developed under the Assisted Voluntary Return and Reintegration from the Netherlands (AVRR-NL) project, funded by the Asylum, Migration and Integration Fund of the European Commission and the Return and Emigration Assistance from the Netherlands (REAN) programme, funded by the Dutch Ministry of Justice and Security. The opinions expressed herein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the government organizations aforementioned.

The persons featured in this booklet have given their consent for the publication. Fictitious names have been used to protect the privacy of the migrants. Ms. Candy gave additional consent to use her real name.

Publisher International Organization for Migration
Carnegielaan 12, 2517 KH The Hague
The Netherlands
Tel.: +31703181500
Email: missionthehague@iom.int
Website: www.iom-nederland.nl

This publication was issued without formal editing by IOM.

This publication has been issued without IOM Publications Unit (PUB) approval for adherence to IOM's brand and style standards.

This publication was issued without IOM Research Unit (RES) endorsement.

Cover photo © IOM, 2023

© IOM 2023

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise without the prior written permission of the publisher.

RETURNING HOME

Verhalen van migranten over hun terugkeer en de rol van IOM

Migrants' stories about their return and the role of IOM

Ministry of Justice and Security

INDEX

02

Dankwoord / Acknowledgements
Introductie / Introduction

DANKWOORD

IOM wil de migranten bedanken die goedkeuring hebben gegeven om hun verhaal te vertellen. Zonder hun medewerking had deze publicatie, die het belang van ondersteuning bij terugkeer onderstreept, niet tot stand kunnen komen.

ACKNOWLEDGEMENTS

IOM would like to thank the migrants who gave their consent to tell their story. Without their cooperation, this publication, which underlines the importance of return support, would not have been possible.

INTRODUCTIE

Op verzoek van de Nederlandse overheid faciliteert IOM sinds 1992 de vrijwillige terugkeer van migranten naar hun land van herkomst. Door de jaren heen kende het programma diverse wijzigingen om telkens weer goed aan te sluiten bij nieuwe behoeften en inzichten.

Vooraf het jaar 2000 bracht grote veranderingen. In dat jaar ontstonden decentrale teams met als doel om zoveel mogelijk migranten te bereiken en te informeren over de ondersteuning die IOM kan bieden bij terugkeer. Er werden spreekuren ingericht op asielzoekerscentra en in steden waar veel ongedocumenteerde migranten verblijven. Migranten hoefden hierdoor niet meer af te reizen naar het kantoor van IOM in Den Haag. In deze periode ontstonden ook de eerste herintegratieprojecten. Steeds meer migranten konden nu ook na terugkeer geholpen worden.

Deze aanpak heeft het contact tussen IOM en de doelgroep verder versterkt. Inmiddels zijn ruim 70.000 migranten vanuit Nederland met hulp van IOM teruggekeerd naar meer dan 120 verschillende landen.

Dit boekje geeft inzicht in het werkveld van IOM op dit gebied. Het laat zien welke ondersteuning migranten ontvangen en hoe het bijdraagt aan hun herintegratie. Of dat uiteindelijk lukt hangt van veel factoren af. Een van de factoren is de voorbereiding voor vertrek. De terugkeercounselors van IOM spelen daarin een sleutelrol. Zij bieden een luisterend oor en denken mee met de migrant. Er wordt ze ook allerlei persoonlijke informatie toevertrouwd. Door deze vertrouwensrelatie kunnen migranten optimaal ondersteund worden. Deze werkwijze blijft de basis van IOM's succesvolle terugkeerprojecten in Nederland.

INTRODUCTION

Upon request of the Government of the Netherlands, IOM has been facilitating the voluntary return of migrants to their country of origin since 1992. Over the years, the programme has undergone regular changes to adapt to new insights and evolving needs.

A significant transformation occurred in the year 2000. Decentralized teams were set up with the goal to reach out to as many migrants as possible, informing them about the return support that IOM can provide. Consultation hours were initiated at asylum reception centres and in cities with high numbers of undocumented migrants. As a result, migrants were no longer required to travel to the office in The Hague to speak with an IOM counsellor about voluntary return. Additionally, the first reintegration projects were established, allowing increased support for migrants after their return.

This approach enhanced the contact between IOM and the migrant. To date, more than 70,000 migrants in the Netherlands have returned to over 120 different countries with IOM's assistance.

This booklet provides insight into IOM's field of work in this area. It illustrates the support migrants receive and how it contributes to their reintegration. The ultimate success of the reintegration depends on various factors, including the preparation before departure. IOM's counsellors play a key role in this process by lending an ear and thinking along with the migrants. They also receive all sorts of confidential information in view of the return. This comprehensive support to migrants remains fundamental to the success of IOM's return projects in the Netherlands.

BACK IN BRAZIL

Bouwen aan een huis na terugkeer

Volgens het Braziliaanse consulaat wonen in Nederland officieel bijna 40.000 Braziliaanse migranten. Ze komen hier studeren, werken of voegen zich bij hun Nederlandse partner. Daarnaast, schat het consulaat, leven er nog tussen de 38.000 en 40.000 ongedocumenteerde Brazilianen in Nederland. Een aanzienlijk deel van deze groep heeft het zwaar en is afhankelijk van hulp. Met gemiddeld meer dan 100 Brazilianen per jaar die vanuit Nederland terugkeren met IOM, is Brazilië een van de belangrijkste terugkeerlanden.

BACK IN BRAZIL

Working on a house after return

According to the Brazilian consulate, almost 40,000 Brazilian migrants officially live in the Netherlands. They come here to study, work or join their Dutch partner. In addition, the consulate estimates there are about 38,000 to 40,000 undocumented Brazilians living in the Netherlands. A significant part of this group is struggling and in need of aid. With an average of more than 100 Brazilians returning from the Netherlands with IOM annually, Brazil is one of the most important countries for return.

Vaak gehoorde motieven om Brazilië te verlaten zijn de onveiligheid en economische onzekerheid in het land. In Nederland is het dan wel veilig, maar ook hier is het niet altijd makkelijk om werk te vinden. Dat geldt vooral als je ongedocumenteerd bent. Veel Brazilianen hebben moeite om rond te komen en kunnen zonder papieren niet altijd bij reguliere instanties aankloppen voor hulp. Deze groep is afhankelijk van vrijwilligers uit de Braziliaanse gemeenschap die op verschillende manieren helpen.

Nadat Maria beviel van haar dochtertje en er als alleenstaande moeder alleen voor kwam te staan, besloot ze naar Nederland te gaan. In haar woonplaats Goiânia, ongeveer 200 kilometer van de hoofdstad Brasilia, zag ze door de groeiende werkloosheid en criminaliteit weinig toekomstperspectief voor zichzelf en haar dochtertje. Ze verkocht alles wat ze op dat moment had en boekte twee tickets naar Amsterdam. Haar zus, die al in Amsterdam woonde, zou haar wegwijs maken en helpen met het vinden van werk. >>

“

Familie om me heen maakt me gelukkig.

Motives for leaving Brazil are the insecurity and economic uncertainty in the country. While the Netherlands may offer a sense of safety, finding work can still be challenging, particularly for undocumented migrants. Many Brazilians struggle to make ends meet, and without a residence permit, cannot always turn to regular agencies for help. This group relies on volunteers within the Brazilian community who help in various ways.

This is the situation Maria found herself in. After giving birth to her daughter, Maria, being a single mother, decided to move to the Netherlands. In her hometown, Goiânia, about 200 kilometers from the capital Brasilia, she saw few prospects for the future of her daughter and herself due to growing unemployment and crime. She sold everything she had at the time and booked two tickets to Amsterdam. Her sister, who was already living in Amsterdam, would show her the ropes and help her find work. >>

“

Family around me makes me happy.

◀ Maria together with her daughter and mother.

IOM counsellor Tina, who works in Amsterdam, visited Maria when she was on a monitoring field trip in Brazil.

Brazilianen komen in principe alleen in aanmerking voor de Return and Emigration Assistance from the Netherlands (REAN)-regeling. Deze regeling voorziet in ondersteuning bij het verkrijgen van een reisdocument, het regelen en betalen van vliegtickets, indien nodig het bieden van medische ondersteuning en het verstrekken van een contant bedrag voor onderweg. In sommige gevallen kan er een uitzondering gemaakt worden voor migranten die zich in een kwetsbare situatie bevinden. Zij kunnen dan tevens herintegratieondersteuning krijgen vanuit het Assisted Voluntary Return and Reintegration (AVRR)-project.

Brazilians are generally only eligible for the Return and Emigration Assistance from the Netherlands (REAN) scheme. This scheme provides support in obtaining a travel document, arranging and covering the cost of plane tickets, offering medical assistance if needed, and providing a small cash amount for basic needs upon return. In certain cases, exceptions can be considered for migrants who are in a vulnerable situation. In such instances, they can also receive reintegration support from the Assisted Voluntary Return and Reintegration (AVRR) project.

Maar eenmaal in Nederland bleek het vinden van werk lastiger dan ze van tevoren gedacht had. Helaas kon ze ook van haar zus niet de hulp krijgen waarop ze had gehoopt. Na een half jaar stond ze met haar kind van een jaar oud zonder geld op straat in Amsterdam. Gelukkig ontmoette ze Miranda, een Braziliaanse vrouw die regelmatig landgenoten in nood een helpende hand biedt. Miranda is een sleutelfiguur in de Braziliaanse gemeenschap en kent IOM goed. Zij nam contact op met IOM-counselor Tina om namens Maria een afspraak te maken. Na een aantal gesprekken besloot Maria vanuit een opvanglocatie terug te keren naar Goiânia.

Na terugkeer kon ze terecht bij haar familie, maar helaas alleen tijdelijk. Maria moest dus proberen snel op eigen benen te staan. Haar eerste prioriteit was daarom het vinden van een huis. Dat is inmiddels gelukt en met ondersteuning van IOM kan ze het renoveren.

But once in the Netherlands, finding work turned out to be more difficult than she thought. Unfortunately, she could not get the support she had hoped for from her sister either. After six months, she and her one-year-old child found themselves on the streets of Amsterdam without any money. Fortunately, she met Miranda, a Brazilian woman who regularly lends a helping hand to compatriots in need. Miranda is a key figure in the Brazilian community who knows IOM well. She contacted IOM counsellor Tina to make an appointment on Maria's behalf. After several conversations, Maria decided to return to Goiânia from a shelter location in Amsterdam.

After her return, Maria could stay with her family, but only temporarily. She had to try to stand on her own two feet quickly. Her priority therefore was to find a house, a goal she has now achieved. And with the support of IOM, she can renovate her new home.

Maria at the gate of her house. ▶

▲ Maria at her house that she is renovating with the support of IOM.

◀ Security measures are common in Maria's neighbourhood.

Tina heeft nog regelmatig contact met Maria. "Ik heb dubbele gevoelens bij mijn terugkeer", schreef Maria in een van haar berichten. Maria was onder de indruk van Nederland. In Amsterdam kon ze met haar dochtertje gewoon om de hoek naar een speelplaats gaan. In Goiânia kan dat helaas niet, daar is geen speelplaats in de buurt. Vooral het gevoel van onveiligheid beperkt haar in het dagelijks leven. Criminaliteit speelt daarin een grote rol. Een hek met prikkeldraad en waakhonden, zoals bij het huis van haar ouders waar ze tijdelijk verblijft, is hier de standaard. Toch is ze ook blij: "Dat ik weer bij mijn familie ben maakt me erg gelukkig." ■

Tina maintains regular contact with Maria. In one of her messages she shared: "I have mixed feelings about my return." While Maria was impressed by the Netherlands, where she could easily take her daughter to a nearby playground in Amsterdam, this is unfortunately not the case in Goiânia. There are no nearby playgrounds, and the prevalent sense of insecurity, largely influenced by crime, poses a daily challenge. Security measures such as barbed wire fences and guard dogs are standard at her parents' house, where she is currently staying. Yet, she is also happy: "Being with my family again makes me very happy." ■

BLIK OP DE TOEKOMST

Terugkeren met een medische aandoening

Elk jaar keren ruim 200 migranten met een medische aandoening vanuit Nederland terug naar hun land van herkomst met ondersteuning van IOM. IOM heeft voor deze groep extra aandacht. In veel landen brengen medische aandoeningen hoge kosten en mogelijk arbeidsbeperkingen met zich mee. Daarnaast kunnen bepaalde aandoeningen ook leiden tot sociale uitsluiting. Isaac, die een oogandoening heeft, besloot terug te keren naar Ghana. Hoe gaat het met hem?

LOOKING TO THE FUTURE

Returning with a medical condition

Every year, over 200 migrants facing medical conditions choose to return to their home country from the Netherlands with the support of IOM. IOM pays extra attention to this group of migrants. In many countries, a medical condition means high expenses and potential labour limitations. Additionally, some conditions may result in social exclusion. Isaac, who grappled with an eye condition, decided to return to Ghana. How is he doing now?

In de zomer van 2019 kwam Isaac naar Amsterdam, in de hoop daar een aantal jaren te kunnen werken. Hij dacht dat hij via de Ghanese gemeenschap in Amsterdam vast wel werk zou vinden. Niemand had voorzien dat een paar maanden later de wereld op slot ging door een besmettelijk virus. Het vinden van werk werd voor Isaac onmogelijk en bovendien ging het steeds slechter met zijn ogen. Hij had er al een tijd last van, maar zijn zicht ging nu rap achteruit.

Isaac kwam in De Aak terecht, een locatie in Amsterdam van zorgorganisatie HVO-Querido voor opvang en begeleiding van kwetsbare personen met een medische zorgvraag. Van daaruit werd hij doorverwezen naar het Academisch Medisch Centrum (AMC) voor onderzoek. Het bleek dat hij een ernstige oogandoening had die zonder behandeling zou kunnen leiden tot blindheid. >>

“

Elke week stuurt hij me Sunday Blessings.

In the summer of 2019, Isaac arrived in Amsterdam with the intention of working there for a few years. He hoped to secure employment through the Ghanaian community in Amsterdam. No one could have imagined that a few months later the world would enter into a lockdown due to a pandemic. Finding work had become impossible and, moreover, the condition of his eyes was getting worse. While he had been grappling with the issue for some time, his vision was now deteriorating rapidly.

Isaac ended up in De Aak. This reception location is run by HVO-Querido in Amsterdam. It provides shelter and guidance to vulnerable people with healthcare needs. From there, he was referred to the Academic Medical Center (AMC) for examination. It turned out that he had a severe eye condition, that, if left untreated, could result in blindness. >>

“

Every week he sends me Sunday Blessings.

◀ Isaac still sends Sunday blessings every week to Solomon, maintaining contact.

IOM counsellor Solomon, who works in Amsterdam.
▼

18 IOM heeft extra aandacht voor kwetsbare migranten, zoals migranten met een medische aandoening. Voor vertrek wordt uitgezocht of de nodige medische zorg beschikbaar is in het land van herkomst en wat de kosten hiervan zijn. Verder wordt in overleg met een arts gekeken welke voorzieningen getroffen moeten worden voor de terugreis. Zo regelt IOM bijvoorbeeld begeleiding door een sociale of medische escort als dat nodig is. In het land van herkomst wordt de migrant verder ondersteund door het lokale IOM-kantoor in het herintegratieproces en het ontvangen van medische zorg.

IOM provides extra support to vulnerable migrants, such as migrants with medical conditions. Prior to departure, information is collected about the availability and costs of the necessary medical care in the country of origin. In consultation with a doctor, IOM looks at possible arrangements that need to be organized for a safe return. For example, the migrant may need to be accompanied by a social or medical escort, which will then be facilitated by IOM. Upon arrival in the country of origin, the migrant will receive further support from the local IOM office in the reintegration process, including support in receiving medical care.

HVO-Querido, waarmee IOM in Amsterdam veel samenwerkt, verwees Isaac ook door naar IOM voor informatie over terugkeerondersteuning. Uiteindelijk leidde dat tot aanmelding voor het terugkeerprogramma. Het AMC stelde voor om Isaac eerst te behandelen aan zijn oogandoening voordat hij zou terugkeren. Intussen legde het kantoor van IOM in Ghana alvast contact met Isaac's zoon voor ondersteuning na terugkeer. Ook zochten ze uit of oogheelkundige nazorg in Ghana beschikbaar was.

De behandeling in het AMC sloeg gelukkig goed aan en na een intensief traject stonden in september 2020 de seinen op groen voor terugkeer naar Ghana. Isaac kreeg een medisch budget mee en een budget voor zijn herintegratieplan om een autowasstraat te beginnen.

Isaac en IOM-counselor Solomon, die hem vanaf het begin begeleidde in Nederland, hebben nog steeds contact met elkaar via WhatsApp. Regelmatig stuurt Isaac updates over zijn situatie in Ghana. Onlangs ontving Solomon het bericht dat Isaac tot Chief was verkozen in zijn dorp. Hij vervult daarmee een belangrijke rol in de gemeenschap volgens oude tradities. Solomon: "Ik ben blij voor Isaac dat het goed met hem gaat en dat we nog contact hebben. Elke week stuurt hij me Sunday Blessings." ■

HVO-Querido, an organization frequently collaborating with IOM in Amsterdam, referred Isaac to IOM for information about return support. Eventually, this led to an enrollment in the return programme. Following the medical examination, the AMC advised that Isaac be treated first. In the meantime, IOM's office in Ghana contacted Isaac's son for support after his return. Simultaneously, IOM Ghana investigated whether ophthalmic aftercare was available in Ghana.

Fortunately, Isaac's treatment at the AMC was successful, and after an intensive treatment, he was able to return to Ghana in September 2020. From IOM, he received a medical budget and a budget for his reintegration plan to start a car wash.

Isaac and IOM counsellor Solomon, who had been guiding him in the Netherlands from the beginning, are still in touch through WhatsApp. Isaac regularly sends updates about his situation in Ghana. Recently, Solomon received the message that Isaac had been elected Chief in his village. He thus fulfils an important role in his community according to ancient traditions. Solomon expressed: "I am happy that Isaac is doing well and that we are still in touch. Every week, he sends me Sunday Blessings." ■

▲ Traditional ceremony when Isaac was elected Chief in his village.

VAN HONDENFOKKER TOT CHEF-KOK

De droom van een Indonesische terugkeerder

Indonesiërs behoren tot een van de grootste groepen arbeidsmigranten in de wereld. Het leeuwendeel werkt in Azië en het Midden-Oosten. Sommigen kiezen voor Europa. Door de historische relatie kent Nederland een relatief grote Indonesische diaspora. Naar schatting wonen hier zo'n 350.000 eerste en tweede generatie Indonesische migranten. Binnen deze gemeenschap leeft ook een deel onder de radar. Deze groep migranten werkt in de informele economie veelal in de huishouding, horeca of schoonmaak. Degenen die terugkeer overwegen weten vaak snel de weg te vinden naar IOM. Jaarlijks keren gemiddeld 100 migranten met hulp van IOM terug naar Indonesië. Zoals Devi, die met een goed plan terugkeerde naar Bandung.

FROM DOG BREEDER TO CHEF

The dream of an Indonesian returnee

Indonesians constitute one of the world's largest groups of labour migrants. The majority works in Asia and the Middle East. Some opt for Europe. Due to its historical relationship, the Netherlands hosts a relatively large Indonesian diaspora. It is estimated that around 350,000 first- and second-generation Indonesians with a migration background live here. Within this community, a part also lives under the radar. In the informal economy, they often work in housekeeping, restaurants or cleaning. Those who consider return usually quickly find their way to IOM. Each year, on average, 100 migrants return to Indonesia with the support of IOM. Like Devi, who decided to return with a good plan to Bandung.

De afgelopen jaren heeft in Indonesië de online dienstverlening een grote vlucht genomen. Via app-platforms van bedrijven als Grab of Gojek kunnen mensen van alles bestellen en per koerier laten brengen. Heel wat terugkeerders besluiten dan ook om van hun herintegratiebudget een scooter aan te schaffen om als koerier aan de slag te gaan. In die zin is Devi een vreemde eend in de bijt.

Devi kwam naar Nederland met een stagevisum voor de culinaire school. Naast het volgen van lessen werkte ze als kok in een restaurant. Ze wilde haar carrière in de horeca graag voortzetten, maar haar aanvraag voor een werkvergunning werd afgewezen. Toen ook haar relatie stukliep begon ze terugkeer te overwegen. Ze kwam in Rotterdam in contact met IOM-counselor Mei Li. Na ruim anderhalf jaar in Nederland te hebben gewoond, besloot ze met hulp van IOM terug te keren naar haar geboorteplaats Bandung op het Indonesische eiland Java. >>

“

Mijn droom is nog steeds om chef-kok in een goed restaurant te worden.

In recent years, the online service economy has developed significantly in Indonesia. Through app platforms from companies such as Grab or Gojek, people can order all kinds of things and have them delivered by courier. Many returnees, therefore, decide to use their reintegration budget to purchase a scooter to work as courier. In that sense, Devi stands out from this trend.

Devi came to the Netherlands on an internship visa for culinary school. In addition to taking classes, she worked as a cook in a restaurant. She was keen to continue her career in the catering industry, but her application for a work permit was rejected. When her relationship also broke down, she began to consider returning. She came into contact with IOM counsellor Mei Li in Rotterdam. After a year and a half in the Netherlands, Devi decided to return to her birthplace Bandung on the Indonesian island Java, with IOM's assistance. >>

“

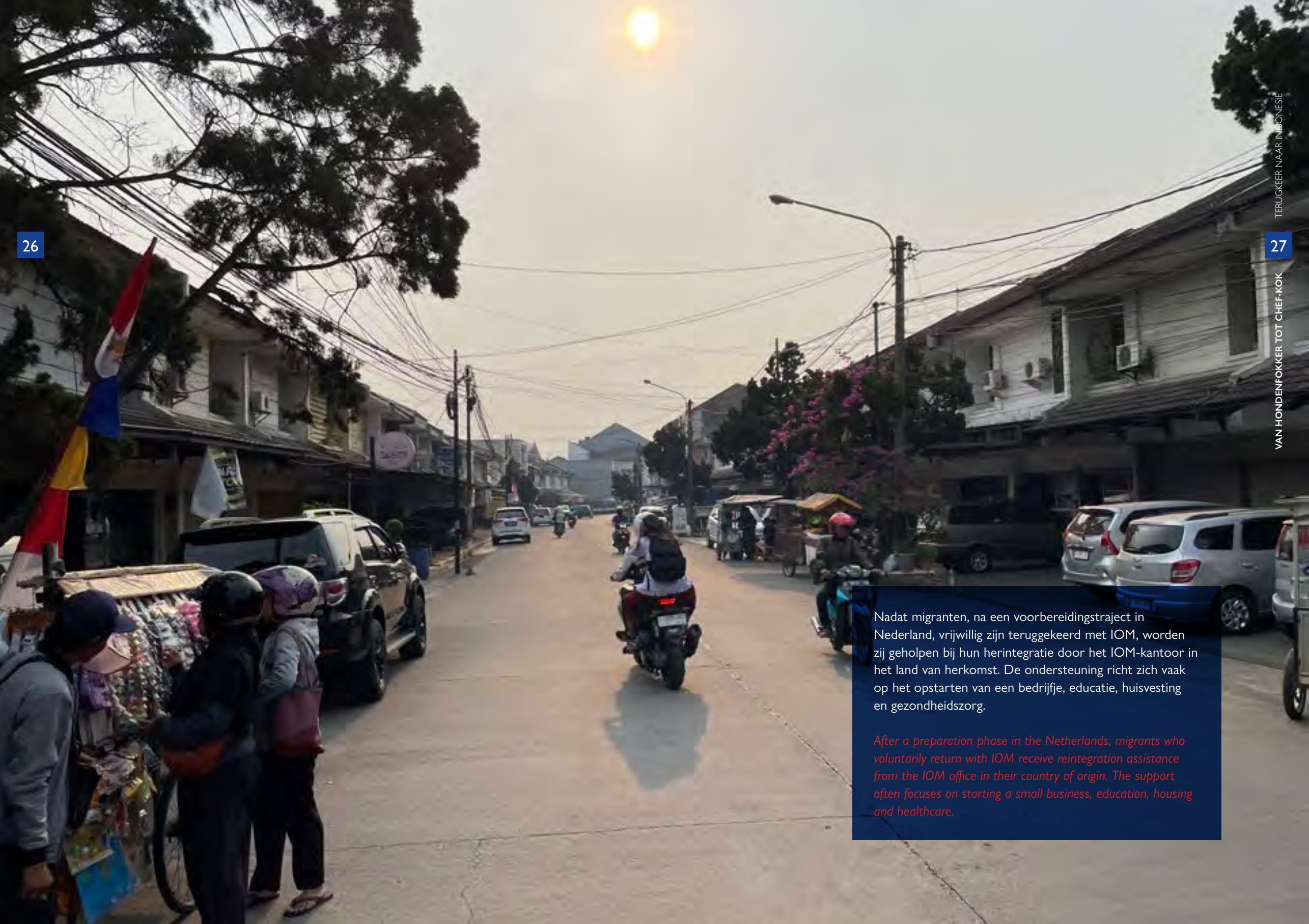
My dream is still to become a chef in a good restaurant.

◀ Devi with two of her Pomeranian dogs in Bandung.

IOM counsellor Mei Li, who works in Rotterdam.

Nadat migranten, na een voorbereidingstraject in Nederland, vrijwillig zijn teruggekeerd met IOM, worden zij geholpen bij hun herintegratie door het IOM-kantoor in het land van herkomst. De ondersteuning richt zich vaak op het opstarten van een bedrijfje, educatie, huisvesting en gezondheidszorg.

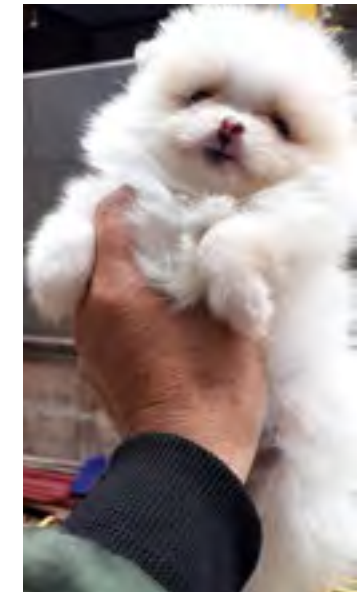
After a preparation phase in the Netherlands, migrants who voluntarily return with IOM receive reintegration assistance from the IOM office in their country of origin. The support often focuses on starting a small business, education, housing and healthcare.

Het herintegratiebudget waar Devi aanspraak op maakte, gebruikte ze om samen met haar moeder een hondenfokkerij op te starten. Haar moeder was vroeger hondenfokker, daarom was het voor Devi een logische stap om dat ook te gaan doen. Momenteel hebben ze vier dwergkeeshonden, die ze geregeld naar de dierenarts brengen voor kunstmatige inseminatie. De pups uit een nest worden online verkocht, maar vaak ook via mond-tot-mondreclame.

Naast het runnen van de hondenfokkerij organiseert Devi regelmatig diners bij haar thuis voor vrienden en familie. “Mijn droom is nog steeds om chef-kok in een goed restaurant te worden”, laat Devi weten. Ooit hoopt ze terug te gaan naar Europa om haar culinaire carrière daar verder vorm te geven. ■

Devi used her reintegration budget to start a dog breeding business with her mother. Her mother used to be a dog breeder, so it was a logical step to venture into this business. They currently have four Pomeranian dogs, which they take to the vet for artificial insemination. The puppies from a litter are sold online and through word of mouth.

In addition to dog breeding, Devi regularly hosts dinners at her home for friends and family. She shares: “My dream is still to become a chef in a good restaurant.” Devi harbors hopes of returning to Europe one day to shape her culinary career further there. ■

◀ Devi and her mother with their Pomeranian dogs, which they use for their dog breeding business.

Colombia

Gracias, gracias, gracias! My sister wants to let you know that she's very grateful for your help. She is doing well.

Brazil

I'm doing good, Solomon! I work on cruise ships now. Will be docking in Amsterdam coming October. I would love to invite you for a coffee. You were of great help in my life. I only wish I knew how to thank you enough for it.

Brazil

Good morning, I want to thank you for your help and support. I'm waiting for my next flight. Everything is going well. You're a good person.

Peru

Hoe gaat het met jou? My parents arrived early this morning. Everything went well. My dad was checked by a nurse. All is good. Thank you again for all your help.

Thank you so much for your message. So good to hear everything went well. I'm happy for you all!

Ghana

I walk step by step, but I lay down in bed too. I can't stand up for long. I will update you from time to time.

That is already great improvement. Please take care.

Yes, it is. Thank you, Tina, for being in touch too. You're a great woman. I pray I will be fully recovered when you visit Ghana.

You're so strong. I pray for your recovery too!

Russia

Thank you very much Kristina, you're incredible. I'm already at home.

China

Thank you for your help, Mei. Have a nice day.

Uzbekistan

Thank you, Euphrem! I received the reintegration support like you said. Please visit me in Uzbekistan. I will make you some great food!

Indonesia

Just want to let you know that I arrived in Indonesia. I'm with my ill mother now. I made it on time. Thank you so much, Justine, for helping me a lot.

I'm very happy for you that you're with your mother. I hope she will be okay.

Yes, it's so important for my mom. All her children came and stay with her.

Jordan

I just arrived at the airport. Before departing from the Netherlands, I want to extend my gratitude to you and all the staff from COA and IOM. You have become like family during my time here. Thank you, Henk, from the bottom of my heart for providing assistance.

Moldova

Thank you very much for your support. My father is now back at home. God bless you and your family. If you have time, call us. We wait for you.

Iraq

I've arrived safe and sound to my family in Iraq. Thank you, Tina!

Thank you for your message. I'm happy to hear you arrived safely. I wish the best for you and your family.

The IOM counsellors in the Netherlands are often still in contact with the migrants they supported, sometimes even long after their return. The returnees share all sorts of information about their situation, both about the joyfull and challenging experiences. The messages depicted are literal fragments of exchanges between IOM counsellors and returnees.

OPLEVING IN OEGANDA

Vorbereiden op terugkeer met IOM
hier en daar

Migranten die terugkeren hebben allen hun eigen verhaal. Vaak hebben ze te maken met hoge verwachtingen van familie en vrienden. In sommige gevallen is er bemiddeling van een dorpsoudste nodig om terug te kunnen keren. Maar ondanks alle uitdagingen zien terugkeerders ook kansen voor de toekomst. Ze laten een veelzijdig beeld zien van veerkracht en creativiteit. Terugkeerders in Oeganda zijn hiervan een goed voorbeeld. De activiteiten die zij met ondersteuning van IOM ontplooiën variëren van de productie van muziek tot handel in kippenvoer.

REVIVAL IN UGANDA

Preparing for return with IOM here and there

Every returnee has a unique story. They often have to deal with high expectations from family and friends. In some cases, mediation by a village elder is required to return. But despite these challenges, many returnees recognize opportunities for the future. They demonstrate a variety of resilience and creativity. Returnees in Uganda are a good example of this, engaging in activities supported by IOM ranging from music production to the trade in chicken feed.

Een onverharde weg door een buitenwijk van Kampala leidt naar de buurt waar Candy een loods met kippenvoer heeft. De voorgevel is zodanig versierd dat het niet valt te missen. Vanuit deze plek runt zij haar onderneming.

Een paar jaar geleden ging Candy naar Europa. Via Italië kwam ze Europa binnen. Na veel omzwervingen belandde ze uiteindelijk in een noodopvanglocatie in het Brabantse dorp Putte. Op deze locatie sprak ze met een medewerker van VluchtelingenWerk, die haar doorverwees naar IOM-counselor Marc. Candy vertelde hem dat de opvang in een gymzaal met weinig privacy haar zwaar viel. Ze had nare dingen meegemaakt onderweg en begon haar kinderen in Oeganda steeds meer te missen. Ze was moe en emotioneel. Ze wilde zo snel mogelijk terugkeren, maar ze had hiervoor niet de middelen en ze was haar paspoort kwijt. Daarom moest ze een vervangend reisdocument aanvragen bij de ambassade in Brussel. IOM heeft haar hiermee kunnen helpen. Op aanraden van Marc had Candy alvast contact gezocht met het IOM-kantoor in Kampala om haar businessplan te bespreken. Een paar weken na haar inschrijving was ze klaar om terug te keren. >>

In Oeganda heeft ze haar kracht hervonden.

A dirt road through a suburb of Kampala leads to Candy's chicken feed store, unmistakable with its decorated façade. She runs her business from this place.

Just a few years ago, Candy decided to go to Europe. She travelled into Europe via Italy, eventually ending up in an emergency shelter in Putte, a village in the south of the Netherlands. There, she spoke with an employee of the Dutch Council for Refugees, who referred her to IOM counsellor Marc. Living in the shelter, set up in a gym with little privacy, was difficult for Candy. Having experienced bad things along the way, she increasingly longed to be with her children in Uganda. Feeling fatigued and emotionally drained, she wanted to return as soon as possible. However, she lacked the means for this, and she had lost her passport. Therefore, she had to apply for a travel document at the embassy in Brussels. IOM was able to help her with this process. Acting on Marc's advice, Candy contacted the IOM office in Kampala in the meantime to discuss her business plan. Within a few weeks after her application for support, she was ready to return. >>

In Uganda she has regained her strength.

◀ Candy after her return in Uganda.

IOM counsellor Marc, who works in the southern part of the Netherlands.

Door middel van 'Virtual Counselling' kunnen migranten, naast het contact met de IOM-counselor in Nederland, contact zoeken met het IOM-kantoor in het land van herkomst. Hierdoor kunnen migranten rechtstreeks in hun eigen taal tijdens een videogesprek informatie krijgen over de hulp die IOM ter plaatse kan bieden en advies inwinnen over mogelijke herintegratieplannen.

By means of 'Virtual Counselling' migrants can, in addition to support from the IOM counsellor in the Netherlands, contact the IOM office in the country of origin. This allows them to receive information directly in their own language through a video call about IOM's support on the spot and get advice on possible reintegration plans.

Candy's vader verkocht vroeger kippenvoer. Van jongs af aan had hij Candy geleerd hoe ze het voer moest samenstellen. Toen Candy aan de gang ging met haar terugkeerplan wist ze al snel dat ze met het herintegratiebudget van IOM haar eigen bedrijfje wilde opzetten in deze sector. De IOM-collega's in Oeganda hebben Candy hierbij geholpen. Samen met Candy hebben ze het businessplan verder uitgewerkt en gekeken naar de mogelijkheden voor het huren van een pand. Het scheelde dat er van tevoren al contact was geweest. Zo kon er gelijk na terugkeer gestart worden.

Naast allerlei ingrediënten voor het kippenvoer, heeft Candy onlangs ook een machine gekocht waarmee ze graan en zaden kan malen. Door de aanschaf van deze machine kan ze sneller en efficiënter produceren. Marc zegt over Candy's terugkeer: "Het contrast tussen Candy in Nederland en nu in Oeganda is groot. Ze heeft daar haar kracht hervonden." ■

Candy's father had a history of selling chicken feed, teaching her the trade from an early age. When she decided to return, she knew that she wanted to set up her own business in this sector with IOM's reintegration budget. With the support of the IOM colleagues in Uganda, she further developed her business plan and explored the possibilities of renting a building. Her contact with IOM in Uganda before departure proved beneficial, allowing her to start right away.

Candy recently invested in all kinds of ingredients as well as a machine capable of grinding grain and seeds, enhancing her production speed and efficiency. Marc notes: "The contrast between Candy in the Netherlands and now in Uganda is huge. She regained her strength there." ■

▲ Candy at her chicken feed store.

◀ The road to Candy's store, not far from Kampala, the capital city of Uganda.

An aerial photograph of a town in Georgia. The foreground is dominated by a dense forest of green trees. In the middle ground, a blue playground structure is visible. The town itself features a mix of buildings, including a prominent red-roofed structure, and a river flows through the landscape. The sky is clear and blue.

AGRARIËR IN GEORGIË

Opnieuw beginnen met een stukje land

Wereldwijd ondersteunt IOM migranten met hun vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst. IOM ondersteunt migranten gedurende het hele traject, van voorbereiding tot herintegratie. Ongeveer de helft van het aantal migranten dat vanuit Nederland met IOM terugkeert, maakt aanspraak op een herintegratiebudget. Soms ook via een uitzondering als migranten zich in een kwetsbare situatie bevinden. Een aanzienlijk deel van de terugkeerders ontplooit een activiteit in de agrarische sector. Davit laat zien hoe je dat doet in Georgië.

FARMER IN GEORGIA

Starting over with a piece of land

IOM supports migrants worldwide with their voluntary return to their country of origin. From preparation to reintegration, IOM supports migrants at every stage of the process. Approximately half of the migrants returning from the Netherlands with IOM are eligible for a reintegration budget. In some cases, exceptions are made based on vulnerability. A significant proportion of returnees is active in the agricultural sector. Davit demonstrates how to do that in his home country Georgia.

Davit heeft een stukje land in de buurt van de havenstad Poti aan de Zwarte Zee. Gezien zijn ervaring in het houden van allerlei soorten dieren kon hij hier altijd op terugvallen. Met deze zekerheid in zijn achterhoofd vertrok hij enkele jaren geleden uit Georgië. Hij vond werk in verschillende West-Europese landen en wist aardig wat geld te verdienen. Maar het geluk sloeg om. Zijn huwelijk liep stuk en het ging niet goed met zijn gezondheid. Hij verloor ook zijn baan en toen hij in Nederland aankwam brak de coronapandemie uit.

Hij zat behoorlijk aan de grond en belandde uiteindelijk in administratieve detentie in Rotterdam. Hier kwam hij in contact met IOM-counselor Eric. In de gesprekken die volgden bleek dat Davit extra ondersteuning nodig had om weer opnieuw te kunnen beginnen in Georgië. Hij had geen geld, zijn gezondheid was zwak en hij had geen netwerk om op terug te vallen. Wat hij nog wel had was dat stukje land, en hij had daar een plan voor. >>

“

Ik doe waar ik goed in ben en dat maakt me blij.

“

I do what I am good at, and that makes me happy.

Davit owns a piece of land near the Black Sea port city of Poti, where his expertise in caring for various animals has always served as a reliable fallback. With this assurance in mind, he left Georgia a few years ago. He found work in various Western European countries and managed to earn quite a bit of money. However, his fortunes took a turn. Dealing with the separation from his wife, health issues, and a job loss, he arrived in the Netherlands just as the coronavirus pandemic unfolded.

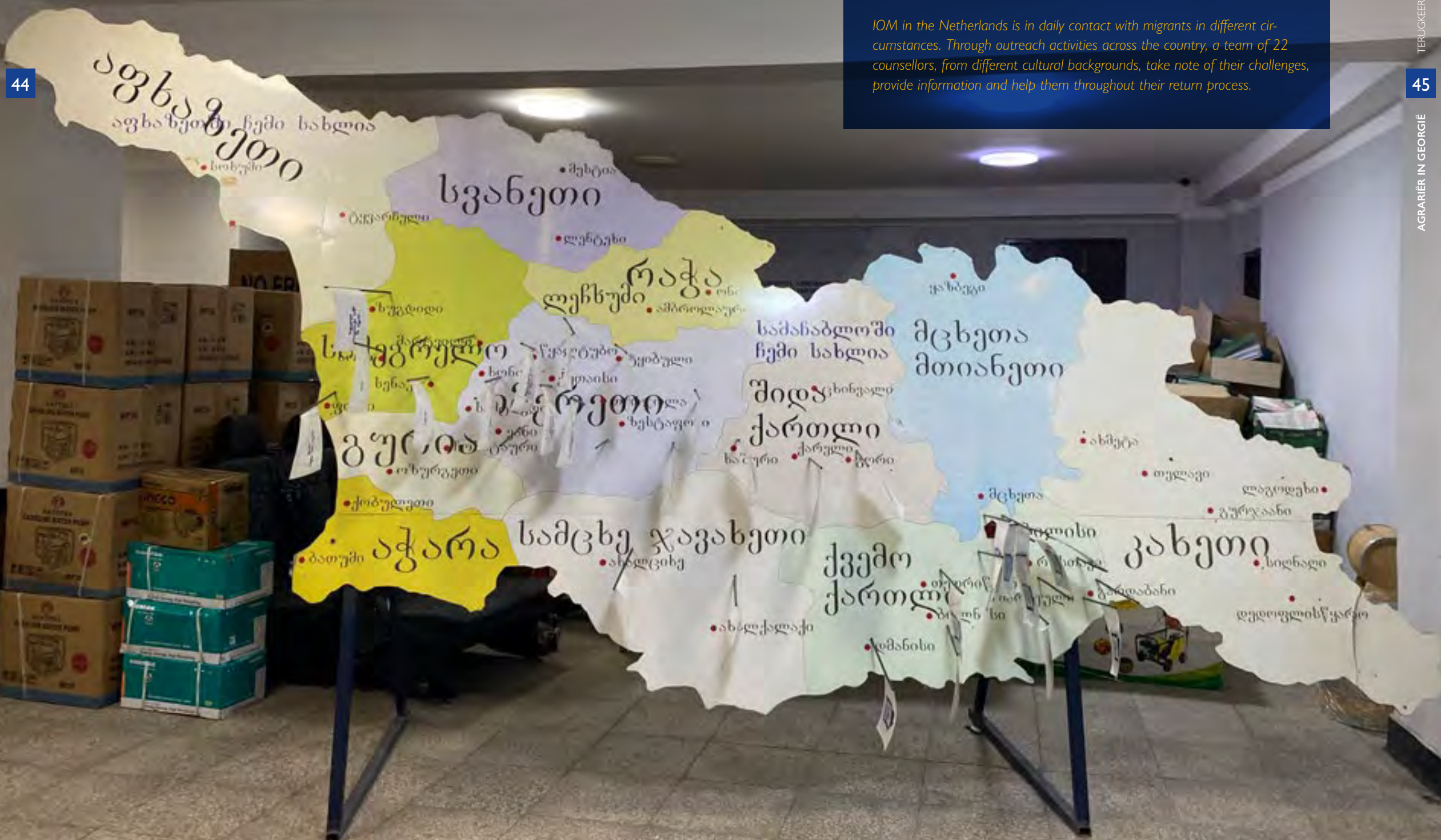
Davit's situation didn't turn for the better. Eventually, he was detained in Rotterdam. This is where he met IOM counsellor Eric. In the conversations that followed about Davit's consideration to return, it became clear that he needed extra support to start all over again. He had no money, poor health, and lacked a network to fall back on in Georgia. But what he did have was a piece of land, for which he had a plan. >>

◀ Davit after his return in Georgia.

IOM counsellor Eric, who works in Rotterdam.

IOM staat in Nederland dagelijks in contact met migranten in verschillende situaties binnen en buiten de reguliere opvang. Een team van 22 counselors, met diverse culturele achtergronden, geeft verspreid door het land voorlichting en begeleidt migranten in hun terugkeerproces.

IOM in the Netherlands is in daily contact with migrants in different circumstances. Through outreach activities across the country, a team of 22 counsellors, from different cultural backgrounds, take note of their challenges, provide information and help them throughout their return process.

In overleg met IOM Georgië kocht Davit van het herintegratiebudget tien varkens. Die zouden het tij kunnen doen keren, aangezien er per worp gemiddeld dertien levende biggen geboren worden. Davit weet wat hij doet en is handig. Hij doet alles zelf, ook de vaccinatie van de biggen. Inmiddels heeft hij met de winst van de verkoop van een aantal varkens een koe gekocht. Davit vertelt: "Ik ben trots op de kwaliteit van mijn varkens. Ik doe waar ik goed in ben en dat maakt me blij."

Davit breidt zijn boerderij geleidelijk verder uit. Zijn inkomen is voldoende om ook zijn medicijnen te betalen. Hij ervaart bovendien minder stress dan voorheen, wat zijn gezondheid ten goede komt. ■

Davit bought ten pigs from his reintegration budget in consultation with IOM in Georgia. They could turn the tide, knowing that about thirteen piglets are born per litter. Davit knows what he is doing and is handy. He handles everything himself, including the vaccination of the piglets. In the meantime from the sale's profit of several pigs, he bought a cow. "I am proud of the quality of my pigs. I do what I am good at, and that makes me happy."

This gradual expansion of his farm not only sustains his income but also covers his medical expenses. Moreover, he experiences less stress compared to before, which benefits his overall health. ■

▲ Davit vaccinates the pigs himself.

▲ Davit's newborn piglets.

VERDER IN DE FILIPIJNEN

Een terugkeerverhaal uit de groep van 44

Normaal gesproken keren er jaarlijks rond 45 migranten vanuit Nederland met IOM terug naar de Filipijnen. In 2022 waren dat er ruim 100. Het was dan ook even opkijken toen in september van dat jaar een groep van 58 Filipijnen in beeld kwam die mogelijk zouden willen terugkeren naar hun land van herkomst. In de maanden die volgden keerden er uiteindelijk 44 personen van deze groep Filipijnse migranten met IOM terug. Een van hen was Fernando.

MOVING ON IN THE PHILIPPINES

One return story from the group of 44

Normally, around 45 migrants return to the Philippines with IOM from the Netherlands every year. However, in 2022 the number exceeded 100. It came as a bit of a surprise when in September of that year a group of 58 Filipinos emerged who were potentially interested in returning to their home country. In the months that followed, 44 people from this group of Filipino migrants eventually returned with the support of IOM. One of them was Fernando.

Fernando maakte deel uit van een groep arbeidsmigranten die slachtoffer was van frauduleuze praktijken bij bedrijven in het Antwerps havengebied. Hun werkvergunningen bleken vals te zijn, waardoor ze hier irregulier verbleven. Een deel van de werknemers werd gehuisvest in Zeeland en Limburg, net over de grens. De organisaties FairWork en CoMensha, die slachtoffers van arbeidsuitbuiting bijstaan, hadden deze groep geïnformeerd over de optie van vrijwillige terugkeer met IOM.

Alle Filipijnen die hadden aangegeven terug te willen keren werden door IOM-counselors bezocht om informatie te ontvangen en eventueel verder begeleid te worden bij hun terugkeer. Ard was een van de counselors die langs de verschillende verblijfslocaties ging om hen te spreken. "Wat ze me bijna allemaal vertelden was dat ze hier zo veel meer verdienen dan thuis, dat ze hun schrijnende situaties en het gemis van familie vaak op de koop toe nemen. Soms ook als dat betekent dat je hier als irreguliere migrant verblijft." >>

“

Omdat ze hier zo veel meer verdienen, nemen ze hun schrijnende situaties vaak op de koop toe.

“

They earn significantly more here than back home, leading them to feel compelled to accept their bad situations.

Fernando was part of a group of migrant workers who fell victim to fraudulent practices at companies in the Antwerp port area. Their work permits turned out to be forged, resulting in irregular stay. Some of the employees were housed in Zeeland and Limburg, just across the Belgian border. The organisations FairWork and CoMensha, who assist victims of labour exploitation, informed this group about the option of voluntary return with IOM.

All Filipinos who had indicated a wish to return were visited by IOM counsellors to receive detailed information and, if needed, additional support for their return. Ard was one of the counsellors who visited various locations to talk with them. He explains: "Almost all of them told me they earn significantly more here than back home, leading them to feel compelled to accept their bad situations. Even if that means staying here as an irregular migrant." >>

◀ Fernando after his return in the Philippines.

IOM counsellor Ard, who works in the southern part of the Netherlands.

Op verzoek van de Nederlandse overheid faciliteert IOM sinds 1992 de vrijwillige terugkeer van migranten naar hun land van herkomst. Door de jaren heen zijn ruim 70.000 migranten in Nederland met hulp van IOM teruggekeerd naar meer dan 120 verschillende landen. Dat kan niet gerealiseerd worden zonder de samenwerking met overheidsinstanties, ambassades, gemeenten, jeugdbescherming, zorginstellingen, sleutelfiguren en diverse NGO's. Zo zijn ook de organisaties FairWork en CoMensha onderdeel van het netwerk van IOM in Nederland, voor wederzijdse doorverwijzingen en kennisuitwisseling.

At the request of the Government of the Netherlands, IOM has been facilitating the voluntary return of migrants to their country of origin since 1992. Over the years, IOM has assisted more than 70,000 migrants in the Netherlands who have returned to more than 120 different countries. This would not be possible without the cooperation of government agencies, embassies, municipalities, youth institutions, healthcare facilities, key figures, and various NGOs. Organizations like FairWork and CoMensha are integral parts of IOM's network in the Netherlands, contributing to mutual referrals and the exchange of knowledge.

Kort na het gesprek met Ard had Fernando besloten terug te gaan naar zijn vrouw en zoontje van vijf in de Filipijnen. Hij heeft daar zijn oude beroep van visser weer opgepakt. Elke dag gaat hij met zijn vader vroeg in de ochtend het grote meer Laguna de Bay op om te vissen. Van zijn herintegratiebudget heeft Fernando, met hulp van IOM in Manilla, nieuwe visnetten en een buitenboordmotor voor zijn boot gekocht. Hiermee kan hij zijn visvangst vergroten en een buffer opbouwen voor mindere perioden. ■

Shortly after meeting with Ard, Fernando decided to go back to his wife and five-year-old son in the Philippines. He resumed his old profession as a fisherman. Every day, he goes fishing with his father early in the morning on the big lake Laguna de Bay. With the help of IOM in Manila, Fernando used his reintegration budget to buy new fishing nets and an outboard motor for his boat. This allows him to increase his catch of fish and build up a buffer for meager periods. ■

◀ Fernando reunited with his wife and 5-year-old son.

▲ Fernando on his fishing boat.

◀ One of the shops in the area that sells Fernando's catch of fish.

IOM
UN MIGRATION

THE NETHERLANDS